

La unificació econòmica i social d'Alemanya, més absorció que fusió.

Una unificació no tan productiva

El procés de reunificació de les dues Alemanyes, unificació econòmica i social, a partir de l'1 de juliol comença a ser vist no tant com una unificació equitativa i equilibrada sinó com una mena d'absorció d'una de les dues Alemanyes, la Federal, sobre l'altra, la Democràtica.

L'acord a què han arribat per a establir el canvi de moneda serà a la paritat d'un marc occidental per un marc oriental, però això no és totalment cert. És a dir, fins a un límit de 4.000 marcs per als adults, 2.000 marcs per als joves i 6.000 marcs per als avis. A partir d'aquestes quantitats, el canvi serà d'un marc occidental per dos d'orientals. A partir de l'1 de juliol el **Bundesbank** serà l'únic banc emissor del *deutsche mark* i, per això, fins aquesta data s'hauran retirat de circulació prop de 180.000 milions d'ost marks, uns 11 bilions de pessetes.

Però així com s'ha arribat a l'acord de l'equiparació dels marcs, el que ja no és equiparable és el nivell de qualitat de vida, ni les infraestructures dels dos estats, ni la competitivitat de les empreses ni els salaris dels treballadors, entre altres. I si bé en un determinat moment els habitants de l'Alemanya Occidental es mostraven eufòrics i contents per la caiguda del mur, ara sembla que no estiguin gaire disposats a carregar amb les despeses que comportarà la unificació. I els altres, els de l'Est, tampoc tenen tan clar que passin a ser considerats alemanys amb les mateixes condicions que els seus veïns capitalistes.

Algunes dades comparatives són les següents: la RFA té 61 milions d'habitants i la RDA en té 17 (dades de 1988). El PIB de la RFA és de 870 milions de dòlars mentre que el de la RDA és de 207 milions. La RFA exporta per valor de 323 mil milions de dòlars i la RFA tan sols arriba als 31 mil milions. Els costos de producció de la RDA són 4'04 vegades més alts que els de la RFA i inclús 10 vegades més en el camp de la microelectrònica. La diferència de productivitat entre la RDA i la RFA, per a productes equivalents, varia del 30% al 60%, d'on un terç solament d'aquesta diferència seria conseqüència del retard tecnològic.

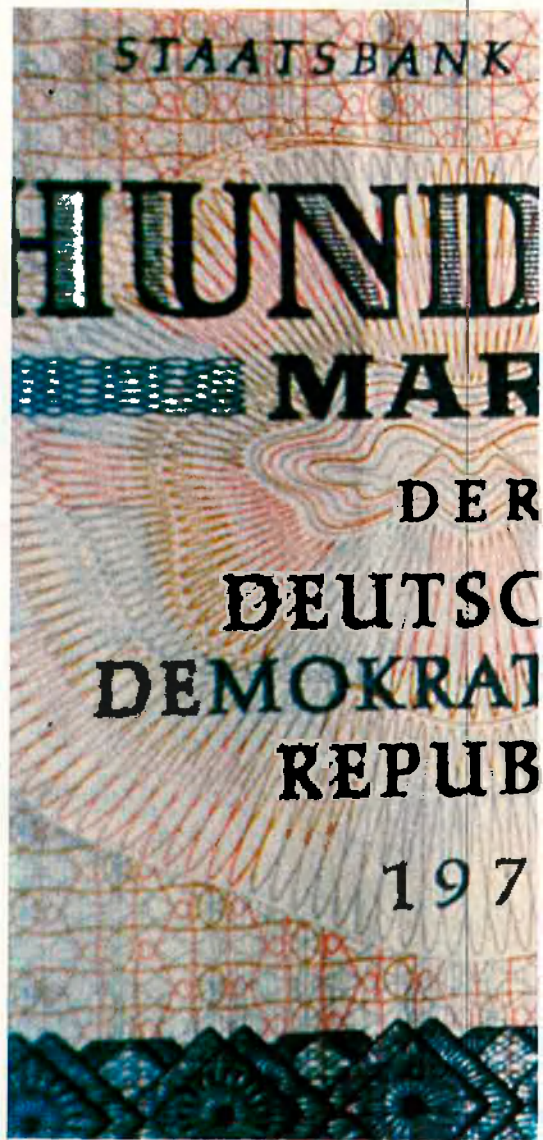
El primer gran problema de la RDA per

tal de millorar el seu nivell productiu és el de la indústria, un sector que està molt mancat de tecnologia punta, amb grans quantitats de treballadors i un gran dèficit d'infraestructures. Les primeres estimacions indiquen que, tan sols en telecomunicacions, s'invertiran 2.000 milions de marcs (126.000 milions de pessetes) provinents del Fons per a la Unitat Alemanya que compta amb una dotació de 115.000 milions de marcs (més de 7 bilions de pessetes) per al quadrienni 1990-94.

Amb la privatització de gran part de les empreses es pretén, per una banda, millorar l'eficàcia i la tecnologia i, per l'altra, crear una nova classe d'empresaris que pràcticament era inexistent fins ara. A més a més, l'entrada de l'Alemanya Oriental, i per similitud també la resta dels països de l'Europa de l'Est, en l'economia de mercat comportarà jornades laborals més llargues (malgrat l'acord a què han arribat el sindicat del Metall de 35 hores setmanals) i dures, acomiadaments i diferències socials que, si bé ja existien fins ara, encara s'accentuaran molt més.

La mà d'obra, barata i qualificada (sobretot pel que fa als sectors automobilístic i químic-farmacèutic) també patirà els efectes de la reunificació. L'atur és, ara per ara, un dels grans problemes que ja es comença a detectar en la RDA. Si bé en els primers dies de la caiguda del mur milers d'habitants de la RDA van fugir cap a la RFA per trobar-hi feina, cosa que no els resultava difícil atès que era mà d'obra barata, ara la RFA ha volgut aturar l'allau d'immigració que començava a ser, fins i tot, molesta.

Per això, en la majoria de les 49 corporacions industrials estatals (*Kombinaten*) de la RDA s'han començat a produir jubilacions anticipades. Ara per ara, les pensions dels qui es retirin fins l'any 2000 estan ja assegurades. Però la introducció de les noves tecnologies farà perdre milers de llocs de treball. Així, per exemple, dels 65.000 treballadors que hi ha en el combinat automobilístic de l'est, amb l'entrada

de la Volkswagen, la mateixa producció la podran realitzar tan sols 3.000 treballadors.

PRIMERES COMPRES I CONTACTES

L'obertura dels països de l'Est cap a una economia de mercat comporta la privatit-

zació de moltes empreses estatals per part de multinacionals de l'Europa comunitària. La majoria són empreses que estan totalment desfasades, amb mètodes de producció gens tecnificats i amb greus problemes de preservació del medi ambient. Tot i així, algunes multinacionals ja han iniciat els primers contractes i pre-acords per a formalitzar *joint ventures* amb empreses de l'Alemanya oriental.

Es el cas de **Volkswagen**, que té previst fer una *joint venture* amb l'empresa automobilística més important de la RDA, **Trabant**. La casa **Opel**, per la seva ban-

el **Kredietbank** i el **Dresner** tornarà a la seva ciutat d'origen, com també el **Commerzbank** busca ja nous clients. També el **Deutsche Genossenschaftsbank** (DG-Bank), el **Banc Corporatiu Alemany** i la **Confederació de Cooperatives de l'Alemanya Federal** (CONCAF) estudien les inversions a fer i el manteniment de les seves filials a l'Alemanya de l'Est. El DG-Bank té previst obrir sis sucursals a la RDA; però, ara per ara, la manca de sistemes informàtics, les deficiències de les línies telefòniques i la reconversió dels professionals de l'est són les principals traves

60.000 pisos desocupats. A més s'hauran de rehabilitar barris sencers i s'hauran de construir vivendes noves. Una altra cosa serà veure qui podrà pagar els preus dels lloguers de les noves vivendes atesos els salaris mitjans de la població. Tot i així, i amb vista a aquest *boom* immobiliari, la constructora **Holzmann** busca socis a l'Alemanya oriental.

Donat, doncs, a l'allau, relatiu, d'empreses de la RFA i de la resta de l'Europa comunitària cap a la RDA, el Parlament d'aquest estat ha previst legislar una llei anti-monopoli i s'ha creat el **Treuhandanstals**

Comerç Exportacions totals en milers de mil de dòlars

Alemanya Unida:	354
RFA:	323
RDA:	31
França:	168
Gran Bretanya:	141
Itàlia:	129
Holanda:	103
Estat espanyol:	55

Població En milions, dades de 1988

Alemanya Unida:	78
RFA:	61
RDA:	17
França:	56
Gran Bretanya:	57
Holanda:	38
Estat espanyol:	40

Producte Interior Brut (PIB): En milions de dòlars

Alemanya Unida:	1.077.000.000
RFA:	870.000.000
RDA:	207.000.000
França:	762.000.000
Gran Bretanya:	755.000.000
Itàlia:	754.000.000
EUA:	4.864.000.000
URSS:	2.535.000.000
Japó:	1.758.000.000
Estat espanyol:	458.000.000

Qualitat de vida	Oest	Est
Inflació:	2,5%	2-3%
Expectativa de vida:	75	73
Avortaments per cada 100 dones:	15	27
Automòbils per cada 100 llars:	83	48
TV (color/total) cada 100 llars:	86/125	39/118
Telèfons per cada 100 llars:	92	7
Banyos particulars % vivendes:	95%	60%

da, du a cap contactes amb la **Wartburg**. Però no sols el sector de l'automòbil reunifica les empreses. Així, l'empresa d'òptica de precisió **Zeiss**, amb seus a totes dues alemanyes, tornarà a unificar les dues empreses en una de sola tal i com era al començament.

La banca també pren ja posicions i el **Deutsche Bank** ha firmat un acord amb

per a tirar endavant el projecte. Segons els primers càlculs, la inversió inicial en la xarxa serà de 6.000 milions de pessetes més uns 600 milions de pessetes pel manteniment anual.

La construcció també veu un gran negoci al qual se li obren de nou les portes i és que si al Berlín Oest hi ha un dèficit de 200.000 vivendes, al Berlín Est hi ha

(una mena d'**INI** a la RDA) que absorbirà la major part dels **Kombinat**. De tota manera, i com que la major part de les indústries de la RDA no segueixen cap tipus de normativa per a preservar el medi ambient, les inversions que caldrà fer en aquest sentit poden ser de milers de milions de pessetes, cosa que dificulta la venda de les empreses a multinacionals

La reunificació dels dos estats alemanys comportarà fortes despeses i un considerable atur a l'antiga RDA.

estrangeres.

EL RETARD AGRÍCOLA

Si tots aquests aspectes anomenats fins ara fan sobretot referència al sud de la RDA, el nord té el gran problema de l'agricultura i les cooperatives agrícoles, escassament competitives. A l'Alemanya oriental hi ha prop de 4.500 granges de les quals tan sols un terç d'elles podran tirar endavant donades les seves condicions, però es calcula que unes 800 d'aquestes cooperatives hauran de tancar en els propers cinc anys i la resta hauran de fer fortes inversions per tal d'ajustar-se a les necessitats. D'aquesta manera, prop de 400.000 agricultors es quedaran sense feina.

Un altre problema que enllaça amb el de l'agricultura és el del proveïment de productes procedent de la RFA. És el cas, per exemple, dels tomàquets: fins ara la RDA tenia un acord comercial amb Albània pel qual importava 20.000 tones de tomàquets l'any que es venien a sis marcs el quilo. Ara, però, als supermercats arriben els tomàquets a provinents de l'Alemanya occidental i es venen a 12 marcs el quilo, i els tomàquets albanesos, o bé es podreixen en els magatzems o bé es venen en els recentment apareguts mercats ambulants, els quals donen sortida als tomàquets i a

molts altres productes que ara no troben lloc en les estanteries dels comerços.

Tot això comporta una alça dels preus en la majoria dels productes, els quals provenen dels excedents de la RFA o de les firmes associades que han començat a constituir-se, encara que no s'han apujat els salaris. El sou mitjà d'un treballador de l'Est és d'uns 1.000 marcs mensuals, unes 63.000 pessetes.

També cal tenir en compte que l'URSS, Polònia o Hongria s'aprovisionen de productes procedents de la RDA. Un 70% del comerç exterior és amb països del COMECON i caldrà veure si després de la reunificació la nova Alemanya continuarà aprovisionant aquests estats o si, tal i com s'especula, obrirà el seu mercat exterior a les multinacionals franceses, americanes i, fins i tot, japoneses.

UNA EUFÒRIA PASSATGERA

Els habitants de l'Alemanya de l'est es mostren escèptics davant de tots els canvis i les promeses que se'ls fan des de la banda occidental. Tot i així, amb la caiguda del mur i l'entrada a l'economia de mercat els alemanys orientals s'han llançat al carrer a comprar tot tipus de nous productes que ara aprovisionen els mercats d'aquesta banda. Des del gener d'aquest any fins a l'abril, els habitants de la RDA s'han gastat prop de mil mi-

lions de marcs en la compra de nous productes que van des de la roba fins a electrodomèstics, productes alimentaris o bitllets per a viatjar a l'estranger. És la nova febre del consumisme per a un estat que fins ara estava privat de la majoria d'aquests productes.

Per la seva banda, els habitants de l'oest comencen a inquietar-se davant el que pot ser una ajuda massa altruista per part de la RFA. L'alegria de poder abraçar familiars i amics de l'altra banda del mur, l'emoció de contemplar l'enderroc d'aquesta barrera, l'esclat d'eufòria viscut durant els primers dies ha anat deixant pas a una mena de recel pel que pot significar per als alemanys occidentals la pèrdua del nivell i qualitat de vida que tenien fins ara, acompanyat de l'augment dels impostos que tots temen que no triguin a pujar per a poder afrontar les fortes despeses que comportarà la reunificació dels dos estats alemanys. Les estimacions del cost de les inversions necessàries per a tornar a arribar al nivell necessari varien de 68.000 bilions a 95.000 bilions de pessetes, xifra que representa al voltant de quatre anys d'inversions de la RFA. Un esforç considerable, doncs, malgrat que les firmes estrangeres ajudin també amb les seves inversions.

Sílvia Monfort